

Univerzita
Pardubice
Fakulta
filozofická

Katedra: religionistiky

Akademický rok: 2014/2015

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno autora: Iveta Krebsová

Název tématu: Vztah náboženství a násilí z pohledu S. Freuda a R. Girarda

Iveta Krebsová si jako své téma zvolila zajímavou a ke zpracování v rámci bakalářské práce poměrně náročnou komparaci pohledu na vztah náboženství a násilí u zakladatele psychoanalýzy Sigmunda Freuda a u kulturního antropologa (zasahujícího i do jiných oborů) Reného Girarda.

Její práce je přehledně rozdělena do pěti kapitol, z nichž první dvě jsou věnovány Freudovi, druhé dvě Girardovi a závěrečná komparaci teorií obou autorů. U Freuda i Girarda je vhodně pojednáno nejprve o jejich životě se zaměřením na roli, kterou v něm hrálo náboženství, a teprve poté jsou představeny jejich vybrané vědecké teorie, jež nejsou zcela oddělitelné od osobního náboženského (či protináboženského) přesvědčení.

Ve vztahu k Sigmundu Freudovi se pisatelka zaměřuje především na jeho nejznámější dílo spojené s psychologií náboženství, *Totem a tabu*, v němž Freud odvozuje vznik náboženství od hypotetické prvotní vraždy otce. Zmiňuje však také knihu *Muž Mojžíš a monoteistické náboženství* (v práci uváděnou pod názvem slovenského překladu *Mojžíš a monoteizmus*), z níž je zřejmé, že Freud považoval násilí v podobě vraždy „otcovské“ postavy za klíčový motiv, který se v dějinách náboženství vyskytuje opakovaně.

V části práce věnované Renému Girardovi se pak studentka zaměřuje především na knihu *Obětní beránek* a její koncept „obětních beránků“, kteří se v dějinách opakovaně stávali obětmi kolektivního násilí, aby pak byli následně často povyšováni na objekt uctívání.

Zjevné navazování tohoto konceptu na Freudovy závěry ohledně vztahu mezi náboženstvím a násilím pak pisatelka rozebírá v závěrečné komparativní kapitole. V té vedle shod mezi Girardem a Freudem mapuje i rozdíly mezi oběma autory, související mj. s Girardovým odmítnutím Freudovy teorie oidipovského komplexu a se zásadně rozdílnou interpretací křesťanství u obou badatelů. Tato ústřední část práce je nicméně kratší, než by bylo záhodno.

Bibliografie obsahuje šest titulů primární (pro autorku základní) literatury, doplněných sedmi knihami a jedním článkem charakteru sekundárních zdrojů. Je tedy dost chudá, což je zřejmé zejména ve vztahu k religionistické literatuře. Každopádně však lze ocenit péči, kterou studentka

věnovala formální i jazykové stránce práce, jakož i její poctivé úsilí při zpracovávání stránky obsahové.

S přihlédnutím k tomuto poctivému úsilí a k celkem úspěšnému zvládnutí náročného tématu navrhuji práci hodnotit stupněm velmi dobře (tj. 2) anebo i lepším v závislosti na oponentském posudku a na průběhu obhajoby.

V Brně dne 24. prosince 2014

Handwritten signature of Vít Machálek in blue ink, written in a cursive style.

Mgr. Vít Machálek, Dr. Th.D.